



A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Intézet. HETSZÖL. Pénteken 16. Decemberben 1791!

Belső Tudósítások.

A' mi néhai Kegyelmes édes Anyánknak 's Királynéknak F. Mária Theresiának nevét és szívet viselő Korona fő Hertzeg Asszonyunk, olly szeréntséssel, esett által a' maga kedves kiss Hertzegnéje szülésén, hogy midőn a' inult Hétfőn estvé felé bádgyadozónak érzette volna magát; már 11 órára terhétől tökéletesen meg - vala szabadulva minden sérelem nélkül. Ugy mondják, hogy egy Pértunak sem vala ide szabad bé-menni, az egész szolgálatot egy Bába Asszony vitté véghez; és F. édes Anyánk 's Királyhénk egy Kanapéról nézi vala mind végig a' születést. — Kedden dél-utáni 5 órakor mené véghez az Udvarnál minden pompás Keresztelés; hól a' Fels. Tsászfár, Tsászfarné, minden fő Hertzegek és Hertzeg Asszonyok; a'

M m m m m

Külső



Külső és Belső Ministerek és Követek, az egész itt lévő fő Nemesi, mind két nemen lévő Rend egész Gálában jelenének-meg. A' Kolonai Választó Papi Fejedelem fő Hertzeg *Maximilián* vivé véghez a' Kereszttségéli Sz. *Sakramentomat*. A' F. Tsászár né tartá Kereszt-viz alá az ujanón született Tsetsemöt, kinek több nevei között *Mária Ludovika* név adaték. Ez után el-énekelteték az *Ambrosiai* ének, mellyre a' már sorban állott Batalion 3 Sálvét adván, erre a' Vár fokára 's Bástyáira ki-szeggett fokágyuk mind annyiszor tüzes nyelven szollallának-meg. Annyi vólt a' Bástyákon és a' nagyobb utzákban örömmel tolyongó fokaság, hogy már némely helyeken alig lehet vala járni. Szép tsendes, de minden Hóld-világ nélkül való estve lévén, a' kereken a' Vár fokán ki-sütött ágyuk egy rettentő tekintetet mutatának, és olly keményen hirdetik vala az örömet, hogy a' külső Városban, az ágyukkal által-ellenben lévő Házokról hullanak vala az üveg ablakok. A' *Téged Isten Ditsétünknek* el-éneklése után az Udvarnál *Appartament* vólt. Ezen estve, valamint a' következett 2 napokon-is, az ő Felsége parantsolatjára, minden Játék-néző helyek Hetz, 's. t. szabad bé-menetelűek valának.

Az 1788-dik esztendőben April. 29-dikén megtiltott puskapornak ki-vitelét, és el-adását Fels. Urunk egy ezen folyó Hónak 2-dikán költ Rendelése szerint megint fel-szabadította, és már most ezt *Triesten* és *Gallitzián* keresztül, a' régi el-adás módja és rendje szerint el-lehet adni a' külső Országbélieknek. — A' Magyar Orzági minden nemű Gabonának a' külső Országokra való vitele-is, ugyan ezen hónapnak 2-dikán költ Rendelése szerint ő Felségének meg-szabadított, valamint a' örök háboru előtt vala éppen azon vám és fizetés mellett. — F. Urunk a' nem régiben meg-halálozott Ts. Királyi Biblioteka első Orzöje Tanátsos *Svándner* Ur helyébe, az eddig vólt második Orzöt Abbás *Dénis* Urat Ts. Kir. Tanátsosnak, és a' Ts. K. Könyvtár első Orzöjének tenni méltóztatta.

Hogy

Hogy a' Monárkha, ki mindeneket az igazság-
nak egyenes linor mértékén kíván tselekedni, min-
den érdemnek jutalmat, és illő jutalmat adhassan;
ugy értyük, hogy azt méltóztatta volna rendelni,
hogy ennekutánna mindeneknek *Penzio*, fizetés job-
bittás, vagy egyéb meg-jutalmaztatás eránt való
Kérések irásban szedettnék öszve azoknak indító
okaikkal edgyütt, és az ujj-elzttendőben adattatván
Király eleibe, ugy fogja ezen Kegyelmeiségét köz-
leni. — Hogy pedig a' Kantzelláriák, és Dika-
stériumok jó lábön állyanak, 's mennyenek; hogy
az igazság, mindenkör győzedelmeskedhesen az i-
gazságtalanságon, hogy az érdem, jutalom; a' vé-
tek pedig büntetés nélkül ne maradjon: két/Visgálkat
állított elő ő Ts. 's Kir. Felsege, az *Auszriai* Kor-
mány-Széknél Tanácsosi hivatalt viselő *Mehrenthal*
és *Leon* Uraknak személlyekben; kiknek kívánsá-
gokra tartoznak akarmikor elő-mutatni a' magok
Jegyző-Könyveiket s' Aktáikat a' Kantzelláriák,
és Dikastériumok.

Udvári Tanácsos *Pisztory* Sándor ő Nságának
nyomós érdemeit különös tekintetbe vévén a Fel-
ség, nyöltz ezer forintot rendelt néki elzttendőt ál-
tal mint *Fiumei* Kormányozónak, útj-költségére pe-
dig két ezer forintot. Klt fog ő Felsege, ezen de-
rék Méltóság helyébe Referendáriusnak elő állita-
ni: még bizonyosan nem irhatjuk.

Itt Bétsben, valamint más nagy Európai Váro-
sokban is igen sok az Evangéliumbéli meg-öszült
gyerek: az az: a' gyermeki tselekedetektől muts-
kos öregek. Tsak a' napokban érkezett a' minden
ujjmódik Anya Várofsából *Párisból* egy gyerek já-
ték Bétsbe, melly nem egyéb, hanem egy kerek
párkányokra metzset tsont, vagy fa; melly a' ve-
le játszodni tudók kezében, egy linoron fel és le
szaladoz — nevettséges, és valóságos gyermeknek
való az egész játék. Már, mioltától fogva meg-tu-
datott, hogy ez *Párisból* jött; még az elzttendők-
re nézve meg-ért gyermekek-is játszodnak ezzel ú-
ton út félen. Történt a' múlt héten, hogy egy sok-

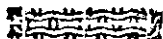
szor beretvált szakállú gyermek a' *Szent István* Templomában ezzel kezdte játszodni; Egy mellette nem mellesze lévő Hadi Tiszt mondja néki, hogy menne - ki a' Templomból gyerekeskedni; mert az nem illenék ide. — 'S mit tartozik ez az Urra? felele emez a' Tisztnek! — ugyé? meg - tsipé ezen Templomban gyerekeskedőnek a' tzoját a' Tiszt, és ki - vezeté az Isten Házából. Ekkor mondja a' ki vezettetett az őtet hajánál fogva tartó Tisztnek: tudjaé az Ur, hogy én Gróf *F — sz* vagyok? A' Tiszt ezt halván, még jobban meg - rázá hajánál fogva, 's így vallának el egymástól. Ezen történet sok emberek' szemei előtt esvén, ezen gyerek játéku meg - tépetett szakállós gyerek példája minden jelen valóknak nagy örömet — amannak pedig kimondhatatlan gyalazatot okozott — és a' történet igaz.

A' Gyilkosságok, a' szerentsétlen történetek és *Kartusi* tolvajságok majd minden napuk kezdettek lenni Bétsben, mellyeknek le - irásokkal tsak irtoztatnók E. Olvasóinkat. — Történik a' napokban, hogy egy valaki, a' Játék - néző helyben egy Orvos Doktornak ujjában egy igen szép briliántos gyűrüt szemlélvén - meg, meg - tudakozza hol lakik az a' Doktor, 's más nap jó reggel bé - menvén hozzá, elé - beszéli néki a' maga terhes nyavallyáját, és 2 forintot téfzen - le a' Doktornak, hogy néki *prescribálna*. Mig a' Doktor Orvofságot ír néki egy *Slafrokba*, ő addig a' briliántos gyűrüt az asztalról el - lopja, és el - illant vele. Fel - öltözvén a' Doktor keresi gyűrűjét, hogy ujjába tegye, de so - holt sem találván, 1000 talléros gyűrűjén buslang vala. Három napok múlva hozzá megy a' Tolvaj Barát köntösben, és azt jelenti - ki néki titkon, hogy egy ember nálla azt gyonta légyen tegnap, hogy nagy szükségektől kényszerítettvén, az ő gyűrűjét ellopja, azért, ha a' Doktor akarna gyűrűjéhez jutni; ő ebben és ebben a' *Klastromban* lakik; nálla a' gyűrű *Adrefse* — tsak néki adja által az 50 arannyat, 's haza fogná hozni. Meg - örvend a' Dok-

tor, 's által adja 1000 örömmel az 50 arannyat, 's máig-is várja vissza a' Barátot, de sem pénz, sem posztó.

Erdély N. Enyed. — „Itt nállunk a' mustnak vedre 1 forinton jár, a' búzának pedig vékája 3 máriáson, noha annyi vólt sok helyeken az ilyen áldása, hogy alig lehetett bé-takarítani. Minden féle marha drága egész Erdélyben, mellynek egyik oka a' helyen helyen szüntelen tartó dög. — Okt. 30-dikán a' Marason lévő Tsombordi hajó 2 bort hozó szekérrel és 12 ökörrrel el-süjvedvén, 3 ember és 1 ökör belé veszett, a' hordók között pedig más Helységeknel fogtanak ki egy néhányat. Ekkor is nagyok valának ugyan a' vizek; de Nov. 6-dikán a' *Maros* és *Arannas* vizei partjaikból kiöntvén, a' Malmokban meg-betsülhetetlen károkat okozának. A' Tövisi Sokadalom, az árviz miatt, egy néhány napokig a' *Marason* innen rekedett. A' bátrabbak között *Kapudnál* 3 Nemesember egy szolgával belé holt. *Trefsvénél* és *Miháltz,alvánál* is sokan vesztenek az árvizbe. Nevezetesen a' *Maros* mellyékén sok károkat okozott a' Takarmányban. — Ama híres Theologusnak *Endemánnak* (ki nem régiben azért mondatik bujában meg-hólnak lenni, mivel Német Országban közönséges Komédiában játszották ki azért, hogy igen nagy *Dogmátikus* vala) Theológiája Erdélyben a' *'synat* által megtiltatott, hogy ne tanítsák; mert nagyon szabad volna némely dolgokban. A' *N. Enyedi* és más Réf. Professorok számadásra vonattak érette. — Az öreg *B. Raddkne* Afiszony ő Nga Okt. 23-dikán meg-halálozott — de ez nem ujság!!

Tornallya 29. Nov. — Ezen folyó Hónak 3-dikán Gömör V-gyében *Tornallya* nevű Helységben szült egy paraszt Afiszony egy halsal 2 gyermekeket, a' kiknek hasok köldököktől fogva, a' középhúsnak mint egy közepéig öszve van növe. Két alfelek vagyon, a' harmadik nyiláson elik vizelletek, és ez Afiszonyi nemet jegyez, a' mint hogy mind a' kettő Afiszonyi névre-is kereszteltetett.



Négy kezek és lábok vagyon. Az edgyik 22 napig élt, a' másik pedig fél nappal tovább. A' hasokon keresztül ment egy sinor forma jegy arra felé; merre az öszve-növés gondoltatik lenni. A' N. V. gye olly rendelést tett, hogy a' jádzó Termézetnek ezen ritka szüleménnye a' Pesti K. Univerfitás ritkaságai közzé bé- küldetessék. — Ezen történet ugyan ritka, de nem példa nélkül való; mert már ez előtt Posonyban az Apátza szüzek Klastromában tartattanak illyetén 2 egy halvesz született, és háttal öszve ragadott Leányok, kik a' 10 esztendőn fellyül éltenek, és ugyan itt holtanak meg, minekutánna írni, olvasni, és más egyéb dolgokra is meg-tanítottanak vala.

Nagy Imandról. — Irhatom az Urnak, hogy olly jó idök járnak nállunk Karátsón előtt másfél héttel, hogy kertjeinkben egy ingben sétálgatunk, sőt láttam ollyan embert, a' ki még 3-dik Decem-berben is búzát vetett, és már sokan talám meg-is ijedtek, hogy hova teszük takarmánnyokat; mivel a' marha-is ki-jár. Reménységünkön fellyül való óltoság vagyon ezen mi Komárom Vármegyénkben. A' rozsnak Posonyi mérője 16 grös; a' szép búzának 30, a' kukoritzának 14; a' zabnak pedig, mellyet tavaj sokan nyereségre is 2 forintot szedtek, 7, 's 8 garas; és szerentsés közzüllünk az, a' ki 9 's 10 garasokon el-adhatja.

Elegyes jegyzések.

Egy *M. Vásárhelyről* érkezett Tudósítás szerint, az Erdélyi Nagy Fejedelemségbéli F. Királyi Táblának sok esztendőktől fogva volt fáradhatatlan *Prézesse Gr. Bethlen Pál* Ur ő Exja, hoszfzas szolgálatai után önként nyugalomra kívánkoznit mondatik. — A' Szebeni Német-ujjság Levelekből értjük, hogy a' Kurirban, Szeben környékén el-fogott 100 Tolvajok nem igazok; és a' Szebeni Póstán jött ezen tudósításunk, vagy egészfzen, vagy nagyobb.

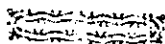
nagyobbára költeménnyel tsalt vala-meg bennünket. A' *Bukoreftből* érkezett Levelekből azt olvassuk, hogy Nov. 15. a' *Bukoreftben* lévő F. Ts. Kir. Udv. *Agens Markely Ur*, az ő Felsége neve napjának tiszteletére egy öröm innepet tartott, nagy Bált adott; mellyben magok a' nevezetesebb Törökök is igen nagy részt vettenek.

Az Erdélyi F. Udv. Kantzellári a' ezen hónapnak 7-dikén költ Resolutzioja szerint az Erdélyi F. *Directornak* parantsoltatik, azon Proceffusnak Deposítioja, melly szerint *Dersy Pál Urat*, a' tudva lévő Könyörgő Levél irásért az Ország-gyűlése eleibe meg-hivta vala.

Nevezetes hir, melly Novemb. 27-dikén iratik *Khotzimból*. Muszka Vezér *Repnin*, a' Török Kajmakánnak, ki 6000-ed magával Moldvának déli részibe bé-szállott és közelgetett, azt izente, hogy azonnal *Braillo* felé hátra vonnya magát. Ez a' fenyegetődzés szembe tűnőnek láttatik, de arra kell vigyáznunk, hogy *Potemkin* a' békeféség eldijáró punktumjának azt tette vala, hogy a' *Porta* sem *Moldvdba*, sem Oláh Országba Törököket ne szállítsan, hanem ezen 2 Tartománytól tsak egy kevés adozást kívánnyan — és tsak az ott lévő Bojérok tarthassák itt a' Görög Vallású Katonákat. Azt-is meg-izente *Repnin*, hogy ő nem külömben, hanem tsak a' *Potemkin* által fel-tétegett Punktumok sinor-mértéke szerint kívánna a' Békeféséghez fogni. Így a' Nagy Szultánnak ezen 2 Tartományokban tsak az árnyéka hagyatik az Uralkodásnak, és az Orosz Udvar napról napra jobban meg fogja itt magát erősíteni.

Buda. Azt írják innen, hogy a' Bétsbo rendeltetett Török Követ, a' mult hónapnak vége felé Szebenben lett volna, és minden órán meg fogna érkezni. — Azt írja egy útozó, hogy Bihar Vármegyében az ugy nevezett *Berettő* nevű tóban olyan tsigák találtattak, mellyek Napkeleti gyöngökkel valának gazdagok, és ezektől nem lokat külömböznek vala — mellyeket szemével látott.

Melly



Melly arany idejét érte legyen-el kedves Magyar Hazánk a' Tudományokra nézve-is ditsőségesen ucalkodó F. Császár és Kegyelmes Apostoli Királyunknak minket minden nap takargató szárnyai alatt, ezt ő Felsége ezen napokban-is megmutatá, midőn annak jeleül, hogy a' Magyar Littératurának és ennek elő-mozdítójának valóságos *Mecenassa* kíván lenni, a' Pelli Királyi Univerzitás Diplomatikát tanító Professorának, és az Univerzitás Könyves háza egyik Gondviselőjének nagy érdemű *Schwardtner* András Urnak azon esmeretes Deak nyelven — *de Gente Crouiaca* iratott munkáskáját igen példáson jutalmaztatá-meg. Kezébe adván ugyan-is ő Felségének egy tudományt kedvellő férjfiu ezen munkáskát's folalattyát-is ennek meg-magyaráztván, nem tsak maga elejébe bocsátani és igen kegyelmesen fogadni méltoztatott a' Szerzőt, hanem az ő minden elztendei fizetését-is 200 R. forintokkal nevelte-meg.

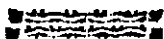
A' Pruzszius Király terhes betegnek lenni mondatik. — Az a' hír-is szárnyálni kezdett, hogy a' Saxoniai Vál. Fejedelemnek a' Lengyel Korona iránt való vetélkedő társul szándékozik, elő-állani ama nagy vitéz Svéd Generális, a' Svéd Királyának felette kedves Attyafija, a' Züdermanlándi Hertzeg.

— Smirnában a' Kis Asia partyán, a' hol az ugy nevezett *Levantei*, vagy Ásiának ezen vidékén lévő kereskedés a' legvirágzóbb, ezen túl a' mi Felséges Udvarunknak-is léfzen Köz. Consulja, és ezen hivatalnak folytatására *Timoni* Ur, ki Szisztovban-is közelebbről Tolmátsi hivatalt viselt, már ki-neveztetett. Itt eddig a' Hollandiai Consul folytatta a' minket illető dolgokat.

Külső Országi Tudósítások.

Frantzia Országgal öly módon öfzve elegyedett és bonyolódott minden Hatalmanságoknak Politikája: mintha minden boldogsága az Országoknak innen folyna szélyel a' világra; ugy hogy még ujjságot-is nem igen lehet tsak különösen Frantzia Orzágról, hanem elegyesen kellettik minden Országokról véle öfzve zavarva irunk.

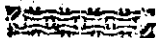
Még eddig a' ki-vándorlott Printzek és Nemesek közt egy felöll, más felöll pedig a' Nemzeti-gyülés között való háboru tsak pennával foly ugyan, de öly mérgesen; hogy kevés idő alatt kén-telenítettik a' dolog vagy fegyverre kerülni, vagy tökéletesen le-tsenedesedni. A' Printzeknek feleletével Nov. 25-dikén viszfza érkezett a' Királyhoz egy Kurir. Ezen feleletnek némelly ki-fejezései olvasást érdemelnek. — „Vették a' Király' Levelét, *igy szollanak a' Printzek a' többek közt* — és nem vizsgálják, hogy szabadon és kén-telenítettés nélkül fogadta e' el a' Király a' Conlütuziot, vagy nem; mert különbben-is egész Europa tudja, mit kellyen erről a' dologról gondolni. Magát a' Conlütuziot sem disputálják, ugy mint a' mellynek fundamntomos fel-tételei különbben-is hibások és a' Status törvényes alkotásával ellenkezők: hanem ugy nézik azt, mint a' Rebelleseknek egy ölyan munkáját, mellynek kézfittésére ezeknek sem hivattatások, sem jussok nem völt. Ök tsak ezt jegyzik-meg: — hogy a' Király élhet ugyan az Orzágnak hírával, de nem ugy mint tulajdonával — hogy a' maga maradékinak a' felöll még számot adni, és azt éppen ugy, mint a' maga elciről kezéhez vette, maradékainak által adni tartozik. Ök nem tagadják ezen szándékokat, melly szerint mindent el-követni, a' mit a' Királyi széknak meg-erössítésére és régi méltóságának meg-adására szükségesnek fognak látni, magokban álhatatosan meg-batározták: egyéb aránt a' mi az ő Királyokhoz való hívségeket illeti, ez az ő Felsége sz. személlye eránt, utolsó lehet.



lehelletekig, minden ki-fejezhetést fellyül fog haladni. ;

A' Nemzeti-gyűlés sem átallya már most a' ki-vándorlottakat egybe foglalva a' meg nem eskü-dött Papokkal, az Ország nyilvánságos ellenségének nyilvánságosan nevezni és hirdetni. Közelebről meg-határozottatott, hogy 24 Deputátusok választatván, a' Királyhoz küldettefsenek jelentvén, melly nagy meg-elégedésre lenne az az egész Nemzetnek, ha a' Király a' *Treviri* és *Moguntzial* Papi Válofztó Fejedelmeknél, és a' *Spáyeri* Püspöknél véghez vinné azt, hogy ezek a' magok Tartományaikban a' ki-vándorlott Frantziáknak pártos öfzve seregléseket és katona gyűjtéseket tovább ne Izenvedjék, és a' nállok méltatlansággal illetett Frantzia Polgárokért eleget tétessenek. Ha pedig ezen Fejedelmek ezekre reá állani nem akarnának, tehát tegye-meg a' Király a' szükséges fegyveres nép iránt való rendeléseket, és a' fellyebb nevezet Papi Fejedelmeket fegyveres kézzel kénytelenítse a' minden népek Törvényének bé-töltésére. Végezetre még ezen 24 személlyekből álló Deputatzió által e' következőket kívánnya a' Nemzeti-gyűlés a' Királytól: — hogy ezen itt le-irt és a' Király kívánságával-is meg-egyező akarattyát a' Frantzia Nemzetnek terjessze a' Király Regenspurghban a' Német Diæta eleébe: — hogy az Alsátziába bé biró Német Fejedelmeknek mennél hamarabb lehet illendő elégtétel tanáltafsék-fel: — hogy végezet-re a' Király minden külső Hatalmafságoknál lévő Ministereit, Agenseit, másokat rendelvén helyek-be, tseréllye-meg, u. m. a' kik minden ki-költözödéseknak és az Orzágnak ezen ki-költözödésektől függő veszedelmeinek okai volnának.

A' mi a' meg nem eskü-dött Papokat illeti, ezek iránt sokan javasolták, hogy a' Nemzetnek ezekhez türedelemmel és engedelmefséggel kellene viseltetni, és az Isteni-tiszteletnek szabad ki-Iszolgálatását-is nem tsak meg nem kellene töllök tiltani, hanem megkéne engedni, hogy erre meg kívántató épülete

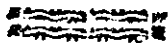


leteket magoknak és halgaltóiknak minden helyen szabadon vásárolhassanak. De a' Nemzeti-gyűlés ezen tanács-adást hé nem vévén, e' következő Dekretomot tételé közelebről közönségesé: — „ A' Statistól fizetett Papoknak Templomaikban, ezeken kívül senkinek másnak lsteni szolgálatot tenni nem szabad. Az ezeknek számára szükség felett való épületek pedig el-adattathatnak, akár minémű más Vallás forsosainak akár örökös áron, akár pedig tsak bérben. A' meg nem esküdött R. Catholicus Papoknak pedig, kik a' polgári esküvésnek meg-tagadásával, s több egyéb szándékaikkal magokat hazájok ellen való pártoskodásnak gyanuja alá vetették, egyet-is ezen épületek közzül magokévá tenni szabad ne légyen. „

A' mi az Ekkléfia, Vallás és Papok dolgait illeti, az ezeket illető Dekretomnak Artikulusai még most-is mind szaporítottának, de még végre nem hajtattanak. Megjegyzésre méltók az ujjahb köz-zül e' következők: — „ hogy minden olyan irások, mellyek által a' nép között a' Türedelen terjesztetik, közönséges költségen nyomtattassanak ki, és ezeknek íróji érdemek szerint jutalmazzassanak meg. „ — *Továbbá:* — „ hogy az a' Summa, melly a' meg nem esküdt Papoknak ezten-dönként el-vonattatandó fizetések-ből fog meg-maradni, egy krajtzárig a' szogények Kalkájába adatassék, és ez által rész szerint a' dolgozható szogényeknek munka vásároltassék, rész szerint ebből a' tsupa ügye-fogyottak tápláltassanak.

Frantzia Országának ismét 300 Milliányi Alszignátákra, papiros pénzte vagyon szüksége, még pedig mind 5 Livrásokra: melly ha el-készül az egész papiross pénz-béli summa 1600 Millio Livrákra fog menni. — Ez az oka annak, hogy a' Frantzia Papság nem egyezhetik a' Polgársággal; mert a' Papoknak-is vagyon szemek, és láttyák ok azt, hogy ezen 16 száz Millio Livra papiross pénznek egészíz zálloga nagyobbára az Országban szer-te széllyel el-vétetett, és Nemzeti örökségnek

meg



meg-kereszteltetett sok papi Uradalom. Ne tsudál-lyuk hát, a' Papság és Nemzet között való egye-netlenséget.

Még egészfzen el-sem készítette a' N. Gyűlés a' meg nem esküdött Papok ellen való Dekreto-mot, és márbizonyos Departmánból érkezett a' Nem-zeti Gyűlés eleébe olyan panaszló Levél, mely ab-ból származó előre való félelmet jelenti, ha a' Ki-rály valamint a' ki-vádorlottak ellen való Dekre-tomot meg nem erősítette, így szintén ezt a' meg nem esküdött Papok ellen valót is meg nem taná-ná erősíteni. Ezen félelemre pedig az adott al-kalmatóságot, hogy a' Király egyik Ministere ál-tal Okt. 3-dikán az Országának mind a' 83 Depart-mánnyában egy olyan parantsolatot tétetett kö-zönségessé, melly által azt kívánnyá, hogy adat-taisék minden felöll tudtára ő Felségének, minémü gondolattal és indulattal légyen a' nép a' Papoknak új polgári állapottyok felöll.

Ugyan ezen ilésben elő fordult egy *Delatre* ne-vezetű Párisi Törvényt tanító Professornak ügye-is. Ez azt irván Koblentzbe *Kolonnéhoz*: — „hogy ő már maga ugyan öreg, és e' miatt a' ki-ván-dorlottáknak jó igyekezetében részés nem lehet, hanem maga helyett egy 25 esztendős fíját küldi hozzájuk. Adjon az Isten igyekezeteknek jó véget! és a' Királynak szabadulást j's. a' t. „ Ezen Levél kezébe akadt a' N. Gyűlésnek, melly fél-olvas-tatván, a' szegény öreg Professor azt az önnön ma-ga irásának lenni meg-vallotta, és fogságra té-teték.

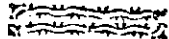
Az *Avenio*-béliek meg-határozták magokban, hogy a' Frantzia Nemzethez és a' Királyhoz egy hálaadó Levelet botsáfsanak, hogy minden eszten-dőben Nov. 10-dikén az ő Revoluziojoknak inne-pét meg-szentellyék, hogy a' 16-dik Oktoberben sze-rentsétlenül meg-ölettettekért minden Okt. 17-dikén közönséges Misét tartáfsanak, és most őket tiztes-ségesen el-temettetvén, egy emlékeztető oszlopot állittáfsanak-fel számokra, mellynek egyik oldalára az

az ő neveik, a' másokra pedig az ő gyilkosainak neveik metzszesnek - fel, a' Izerentsélleneknek maradékjaira pedig az Eloll-járók visellyenek gondot. —

A' Stokholmban eddig lévő Frantzia Követ vizsgálva hivattatott, és már innen vizsgálva is indult: melly nem békefénynek a' jele. — Azok a' kik eddig hitték, még máig-is mind hiszik, hogy az Orosz Birodalom 12-ezer főből álló fegyveres népet, a' Svédok Királya-is éppen ennyit fogna a' Frantzia Printzeknek segítségére küldeni, és hogy ezen Sergek az *Albis* vize mellett egy helyen szalván-ki jövő Tavalzon a' szározra, innen a' magok úttókat együtt az alsó Saxoniai Kerületen kereftül fogják a' *Rénus* vidéke felé venni, és itt fognának a' ki-vándorlott Frantziákkal egyesülni.

Egyik Német ujjságból e' következő és az érzékenységet egész a' maga szokott helyéből kimozgató ujjságot olvashattuk. — „Az *Artesiai* Gróf — így szól ez az *Iró* — arra inti a' maga ki-vándorlott Nemes társait, hogy mennél jobban lehet terjeszszék-ki Frantzia Országban ezen hirt a' nép között, hogy ők nem a' magok elvesztett Nemesi Jufsok, hanem az el-nyomatott Vallás mellett fogtanak fegyvert; hogy magok között az áhitatóságot kettőztessék, az Isteni szolgálaton, Gyónáson, és a' Kommuniokon mentől gyakrabban meg-jelennyenek 's a' t. „ — Vallyon ugyan el-hidjük e' ezen tselekedetet egy *Artesiai* Gróftól? — de miért is ne? — ezt nem ő tselekedte előbb. Éptületes példa.

A' Frantzia Országgal bajoskodó Német Fejedelmek, többek között nevezetesen a' *Treviri* V. Papi Fejedelem a' maga Alsátziában vesző félbe lévő örökségeiért és földes Urasági Jufsáért ezen azokon folyamodott egycenesen a' Mulzka Tsáizárnéhoz; mivel ezen Alsátzia Jufsáikban a' Német Fejedelmek a' *Veszfáliai* békefény kötés által hagyatának-meg. Ezen kötést meg-ujjították a' Koronás Fejedek az után a' *Tescheni* frigy által. Minthogy te-
hat



hát a' *Tescheni* frigyért kezességet vállolt az Orosz Tsászárné, tehát ekkor garántérozta a' *Vestfáliai* frigy-kötést-is. Tehát tartozik a' *Tréviri V. Fejedelemnek-is* 's a' többinek-is *Alsatzia*hoz való jusát oltalmazni.

A' Svéd és *Muzka Birodalom* közt fel-állítandó szövetségnek, csak valami előre való punktu-
mai erőssítettének még meg, és ezen szövetség ej-
előre most csak 8 cziklendökre határozottatott, de a'
melly, mint már lokán tudni akarják egy ezen két
Házak közt lejendö öszve házasodás által fogna job-
ban meg-örökösíttetni. Azon 4 Svéd Követek, kik e-
zen traktát ki-dolgozták, a' Tsászárnétól egy-egy
drága piklist 's 3 — három ezer, egy más 2000,
egy Titoknak ismét 1000 Aranyokat, 's ezen két
utolsók-is igen drága pikliseket kaptanak ajándék-
ban. — Lehetetlen a' Orosz Birodalomban pénz-
nek nem lenni. — A' Svéd Király egy maga gyé-
mántal meg-rakott Portréját ajándékozta a' Tsá-
szárné *Pahlen* nevü Generálisa-nak.

A' *Hollandusok-is* erősen küldik a' segítő né-
pet *Amérika* felé: kétség kívül ök-is meg-ijedte-
nek a' Szeretsenektől. — Az egész világ mozog
minden-felé.

A' *Brabántziai Belgák* már le-tsendesedtenék,
minckutánna vagy 4 az ő Deputátusaik közzül u.
m. 2 fő Pap, és 2 Gróf a' fog-házat meg-járta
vólna: de már mind a' 4 ki-botsáttatott.

Decembernek első napján, *Schwechet* alatt (ez
egy postányira vagyon *Bélshez, Pozson* felé) egy
párna-zsákot találtak az úton, mellyben Magyar
öltözetek, 's egyéb portékák találtattak. A' kié
talált vólna lenni, jelenjse magát *Ebersdorfban*,
Schwechet mellett, ö Ts. 's Kir. Felsége' Uradalmi
Kantzelláriájában.

Ezen

Ezen Tudósítás érkezett hozzánk Gyorból.

A' közönséges jó, és könnyebbség' elő mozdításának kívánása arra birt bennünket, hogy szándékunk vagyon mintegy 100. az az száz válogatott Prédikáziókat, ilyen Tzim alatt: *Kathedrai Tanítások* közönségesé tenni. De mivel olly nagy költségnek tételére, melly ezen hasznos Könyvek kiadására meg-kivántatik, magunktól elégtelenek vagyunk: azért is illyen jó szándékunkban az Erdemes Közönséget az Elő fizetés véget aláztatossan meg-keresni, kérvén mindeneket valakiknek ezen mi szándékunk tetszik, és kedvek szerént vagyon, méltóztatssanak ennek boldogítására, és ebből következő köz könnyebbségnek elő mozdítására kevésre szabott, és alább ki fejezett Elő fizetéseket nem sajnál'lanl.

Mi ezen Prédikáziókat előre dítsérni nem akarjuk, hogy ne talál valakit ennél fogva mintegy erővel végyünk az Elő fizetésre; mivel úgy is hízkelünk magunknak azzal, hogy ha ezen Könyv az Erdemes Előre fizetőknek segítségével világosságot láthat, maga magát meg fogja dítsértetni. Mindazonáltal hogy az Erdemes Elő fizetők tudjanak ezen Katedrai Tanításokról előre valamit, egy, 's két szóval ezeket jelentjük:

1. ször. Ezen Prédikáziók nagy részént Erkölti Prédikáziók, és nem csak egybe gyűjtött, hanem valóságos válogatott Prédikáziók, még pedig többnyire Originál Magyar Prédikáziók, ollyan Prédikáziók, a' mellyek az ékeessen szóló és buzgó Aktornak szájában sziveket lágyító, és erősítő mű, és pöröj gyanánt lehetnek; és a' mellyekkel mi, leginkább a' mi két Réformátum-Kollégiumunkban tanuló, 's onnét a' mi Ekkle'siáinkban a' plántállás, és öntözgetés véget ki származó Nemes Ifiainknak könnyebbségeket igyekezzük munkállódni. Mellyre nézve ezen Prédikáziókat *három* Darabokba (de még idővel a' *negyedik* is hozzájok járulhat) így osztottuk-el: — Az *Első* Darabban léiznek Ur' Vatsorája vétele előtt való Héten; Ur' Vatsorája vétele előtt, és Ur' Vatsorája vétele után való Prédikáziók A'

Md.

Másodikban minden Innepekre valók bölvséggel. A Harmadikban Halottiak, és ezen harmadik Darabot leg-inkább azon Halotti Prédikáziók fogják tenni, mellyeket böldog emlékezetű T. T. volt Professor és Superintendens P. Szathmári István Uram életében készített; és ottan ottan a' Haligatóknak telyes meg-elégedésekre el-mondott; és a' mellyet mi, a' Nemes Debretzeni Kollégiumban félre tévén sokszor édes) álmunkat, ilyen felő irás alatt jirogattunk: *Thanatologia*.

2-szor. Ezen három Darabok között, most csak az Első Darabra intátjuk az Első-fizetést, mellyben mind öfzve 36. az az, harmincz hat Prédikáziók lésznek, a' mellyekért mi csak egy vonás forint, az az, 17. garas elő fizetést kívánunk; és így az Erdemes Elő-fizető Urainknak egy Prédikáziót egy polturába sem ejtünk; sőt azt ígérjük, hogy ha az Erdemes Elő-fizető Urainknak Izama jól meg-nevelkedik ugyan azon tíze, hét garalokért a' Prédikáziókat negyvenre kipótoljuk, mert a' mint leg-elől jelenténk a' Köz könnyebbségnek, és nem a' nyereségnek kívánása birt minket ezen Izándékra.

3-szor. A' kiknek kedvek volna ezen első Darabot meg-szerezni, de azomba sajnálnák az árrát egy néhány Hetekkel előre meg-fizetni, méltóztassanak érdemes Neveiket cum *manu propria*, az alább meg-nevezett Elő-fizetést bészédő Erdemes Urainknál feljegyezni, hogy mi-is tudjunk a' Nyomtatványokkal szolgálni, azoknak számát mérsékelni, és kinek ki-nek JÓ'sef' napi Pesti Vásárkor bészülettel kezéhez szolgáltatni. — De azt-is jelentjük, hogy ezen Erdemes Urakat azzal nem bizta hatjuk, hogy a' Nyomtatványokat az Erdemes Elő fizető Urakéval egy árron adjuk: azt mindazonáltal fogadjuk, hogy itt is négy márfásokon felül nem kívánunk.

4-szor. Ezen Prédikáziók között a' leg-hísfzabb sem fogja a' másfél árkast meg-halladni, és így ezen Prédikáziók csak erre nézve is nem fognak unalmasok lenni. — A' többi következik.